



директор з наукової роботи

Кобольова А. В.

(ПІБ)

26 квітня 2021 р.

ПРОГРАМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Напрямок підготовки	доктор філософії
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Освітньо-наукова програма	Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство

Форма навчання: денна, вечірня, заочна

Навчальний рік: 2021–2022

Кількість кредитів ЄКТС: 6

Семестр: III

Мова навчання: українська

Форма підсумкового контролю:

диференційований залік

Розробники:

Майєр Наталія Василівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри методики викладання іноземних мов й інформаційно-комунікаційних технологій КНЛУ.

Савчук Руслана Іванівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри іспанської та французької філології КНЛУ.

Рецензенти:

Валюх Зоя Орестівна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри української філології та славістики КНЛУ.

Філоненко Наталія Георгіївна, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри романської і новогрецької філології та перекладу КНЛУ.

Схвалено

Керівник проєктної групи (гарант програми)



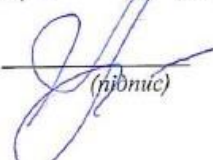
Савчук Р. І.
(ПІБ)

Завідувач аспірантури



Решетник О. А.
(ПІБ)

Проректор з наукової роботи



Корольова А. В.
(ПІБ)

Метою педагогічної практики є підготовка здобувача ступеня доктора філософії до викладацької діяльності: застосування і вдосконалення знань, умінь, навичок у навчально-виховному процесі під час виконання функцій викладача вищої школи, формування професійно-педагогічних компетентностей для прийняття самостійних рішень під час роботи в умовах реального освітнього процесу у закладі вищої освіти, виховання потреби систематично поповнювати знання і творчо їх застосовувати в практичній діяльності для підтримання конкурентоспроможності на сучасному ринку праці. Практика надає аспірантам можливість здобути практичні навички аналізу відвіданих і самостійно проведених лекцій, семінарських і практичних занять, досвід викладацької діяльності за профілем спеціальності, освітньо-наукової програми.

Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) – 6 кредитів ЄКТС, 180 год., у тому числі:

- навчально-методична робота аспіранта у ЗВО – 60 год.;
- організаційно-виховна робота аспіранта – 60 год.;
- науково-дослідна робота аспіранта – 60 год.

Передумови до проведення педагогічної практики:

Знати:

- правові та нормативні основи функціонування системи освіти;
- порядок реалізації основних положень і вимог документів, що регламентують діяльність закладу вищої освіти, кафедри та викладацького складу щодо вдосконалення навчально-виховної, методичної і наукової роботи на основі державних освітніх стандартів;
- прийоми лекторської майстерності, техніки мовлення, правила поведінки на заняттях в аудиторії;
- основні поняття і категорії навчальних теоретичних дисциплін в галузі обраної наукової спеціалізації;
- навчально-методичні комплекси з навчальних дисциплін для студентів закладів вищої освіти;
- сучасні підходи до формування у студентів комунікативної компетентності (у тому числі іншомовної);
- інноваційні методичні технології навчання у закладах вищої освіти;
- форми, види і способи контролю й оцінювання рівня сформованості різних видів компетентностей;
- основні організаційні форми реалізації освітнього процесу у закладах вищої освіти;
- основи планування освітнього процесу у закладі вищої освіти.

Вміти:

- спостерігати та аналізувати освітній процес з його теоретичним обґрунтуванням;
- аналізувати педагогічну, філологічну та методичну літературу під час проведення педагогічної практики;
- обирати та використовувати ефективні прийоми і методи навчання та контролю студентів вищої школи;
- аналізувати та узагальнювати передовий досвід викладання навчальних дисциплін у галузі педагогіки і філології у вищій школі;
- формувати загальну стратегію вивчення теоретичних дисциплін у галузі обраної наукової спеціалізації та спеціалізації, суміжної з обраною, на основі діяльнісного науково-методичного підходу;
- застосовувати набуті теоретичні знання та сформовані навички;
- постійно удосконалювати свою професійну компетентність;
- реалізувати особистий творчий потенціал;
- удосконалювати дослідницькі вміння в конкретній професійній діяльності.

Анотація педагогічної практики:

Педагогічна практика в системі підготовки доктора філософії є компонентом *професійної підготовки* до науково-педагогічної діяльності в закладах вищої освіти і видом *практичної діяльності* аспірантів із здійснення освітнього процесу у вищій школі. Педагогічна практика має комплексний характер і передбачає забезпечення фахової діяльності за такими напрямками роботи:

навчально-методична – підготовка аспіранта до викладацької діяльності в межах спеціальності у закладі вищої освіти;

організаційно-виховна – підготовка аспіранта до організації виховної роботи в академічній групі;

науково-дослідна – підготовка аспіранта до здійснення науково-інноваційної діяльності та проведення власного дослідження.

Зміст педагогічної практики аспіранта передбачає послідовність таких етапів:

На першому етапі аспіранти знайомляться з нормативними документами, які регламентують організацію освітнього процесу у закладах вищої освіти; із структурою та системою організації освітньої діяльності КНЛУ та кафедри, до якої вони прикріплені; із системою навчально-виховної роботи кафедри; особливостями методичної, організаційної роботи викладачів кафедри; з організацією науково-дослідної роботи відповідної кафедри тощо.

На другому етапі аспіранти обов'язково відвідують навчальні заняття, які проводять викладачі кафедри та інші аспіранти-практиканти; відвідують виховні заходи; беруть участь у засіданнях кафедр, до яких прикріплені.

Третій, основний етап, практики включає підготовку планів-конспектів навчальних занять та їх методичного забезпечення. На цьому етапі аспіранти

самостійно проводять заняття зі студентами (лекцію, практичне, семінарське заняття з фахових дисциплін); виховні заходи за планами кураторів груп; беруть участь в одній із форм методичної роботи викладача.

На заняттях аспірантів повинні бути присутні керівники практики. Після кожного проведеного аспірантом заняття проводиться детальне обговорення, яке повинно виявити переваги й недоліки проведеного заняття.

Четвертий етап практики передбачає участь аспірантів у різних видах наукової роботи кафедр, до яких вони прикріплені. Аспіранти вивчають інформаційні ресурси бібліотек з метою їх використання під час написання дисертаційних робіт та подальшої наукової діяльності; здійснюють підготовку наукової статті (або тез) за темою дисертаційного дослідження; готують доповіді і виступи на методичних семінарах, симпозиумах, наукових конференціях тощо; знайомляться з провідними науковими школами Університету, діяльністю навчально-наукових центрів, лабораторій, проблемних груп тощо; беруть участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів; беруть участь в організації роботи студентських наукових товариств, гуртків і проблемних груп. Науково-дослідна складова практики конкретизується для кожного аспіранта залежно від специфіки його дисертаційного дослідження.

На заключному етапі практики аспіранти готують звіт про педагогічну практику і захищають його.

Терміни педагогічної практики і її програма визначаються відповідно до індивідуального плану аспіранта, узгоджуються з науковим керівником і затверджуються завідувачем відповідної кафедри. Терміни проведення педагогічної практики встановлюються відповідно до навчального плану і графіку навчального процесу та можуть модифікуватися залежно від навчального плану і графіку навчального процесу студентів.

Аспірантам, які працюють за трудовим договором (проводять заняття зі студентами з різних дисциплін у рамках трудової діяльності) в системі вищої освіти, навчальне навантаження зараховується як педагогічна практика, при цьому аспіранти подають на кафедру загальну звітну документацію.

Конкретний зміст педагогічної практики аспірантів вечірньої і заочної форм здобуття вищої освіти визначається кафедрою з урахуванням стажу й здобутого аспірантом досвіду роботи у закладі вищої освіти, наукового напряму дослідження та безпосередніх завдань кафедри.

Завдання (навчальні цілі) педагогічної практики полягають у формуванні в аспірантів *компетентностей*, а саме:

Загальні компетентності:

ЗК 2. Здатність до застосування сучасних інформаційних технологій у науковій діяльності, пошуку, систематизації та критичного аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 5. Усвідомлення необхідності та дотримання норм професійної етики та розширення загального культурного світогляду; здатність до безперервного професійного та особистісного розвитку, самовдосконалення.

ЗК 7. Здатність до участі в роботі вітчизняних та міжнародних дослідницьких колективів з урахуванням європейської та євроатлантичної інтеграції держави; демонстрації значної авторитетності, інноваційності, високого ступеню самостійності, академічної та професійної доброчесності, постійної відданості розвитку нових ідей або процесів у передових контекстах професійної та наукової діяльності.

ЗК 10. Здатність ефективно і толерантно працювати в команді, діяти самостійно й автономно, демонструвати персональну відповідальність; ставитися критично до власних наукових досягнень і здобутків інших дослідників; усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

ЗК 11. Здатність планувати й ефективно використовувати час у науковій і педагогічній діяльності; вибирати і ефективно використовувати сучасні інформаційні технології дистанційного навчання у власній науковій і педагогічній діяльності, в організації та проведенні наукових заходів (конференції, наукові семінари, майстер-класи тощо).

ЗК 12. Здатність працювати з наукометричними базами даних з метою виконання власного наукового дослідження та вміння використовувати сучасні технології для організації і забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.

Фахові компетентності:

ФК 6. Здатність планувати й організовувати професійну та науково-інноваційну діяльність у галузі філології, зокрема в ситуаціях, що потребують нових стратегічних підходів; вільно спілкуватися з питань, що стосуються сфери наукових та експертних знань у галузі філології, з колегами, широкою науковою спільнотою, суспільством у цілому; використовувати академічну українську та іноземну мови у професійній діяльності та в обраній галузі філологічних досліджень.

ФК 8. Здатність до викладацької діяльності в межах спеціальності «Філологія», що передбачає самостійну розробку методів і технологій навчання, формування відповідної адекватної інформаційної бази, здійснення аналітичного супроводу розроблених технологій; здатність до організації та проведення навчальних занять, удосконалення методології науково-педагогічної майстерності, педагогічної техніки, професійних умінь майбутніх учених, викладачів вищої школи; здатність оцінювати наукові проєкти в галузі освіти, здатність створювати власні науково-педагогічні матеріали за профілем кафедри.

Очікувані результати:

ПРН 11. Організовувати викладання філологічних дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої освіти, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, використовувати різноманітні форми організації навчальної діяльності студентів, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.

ПРН 17. Дотримуватися правил ефективної роботи в команді, аналізувати і описувати ситуацію професійної взаємодії на основі знань етичних, психологічних і соціокультурних детермінант поведінки та діяльності людини; обирати і застосовувати оптимальні технології ефективної комунікації.

ПРН 18. Використовувати сучасні освітні технології, методи і засоби навчання з метою забезпечення високого рівня особистісного та професійного розвитку, планувати та ефективно використовувати час у науковій і педагогічній діяльності, удосконалювати педагогічну майстерність.

ПРН 19. Володіти вимогами до навчально-методичних матеріалів кафедри й створювати їх (навчальна програма, конспект лекцій, навчально-методичний комплекс, розділи навчально-методичного посібника, навчальний посібник, підручник, практикум тощо).

ПРН 20. Обирати оптимальні інформаційні технології дистанційного навчання у власній педагогічній діяльності, в організації та проведенні наукових заходів.

ПРН 21. Використовувати наукометричні бази даних і сучасні технології з метою забезпечення власної наукової, педагогічної та інноваційної діяльності, у підготовці наукових публікацій, звітів, ділової та особистої документації.

ПРН 22. Приймати обґрунтовані рішення, мотивувати людей задля руху до спільної мети; цінувати та поважати різноманітність і мультикультурність (толерантність); усвідомлювати рівні можливості і гендерні проблеми.

Структура практики, вимоги до учасників освітнього процесу під час практики

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	с	лаб.	інд.	с.р.		л	с	лаб.	інд.	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль												
Змістовий модуль												
Педагогічна практика												
1. Навчально-методична робота аспіранта у ЗВО	60	-	50	-		10	60	-	50			10
2. Організаційно-виховна робота зі студентами	60	-	50	-		10	60	-	50			10
3. Науково-дослідна робота аспіранта	60	-	50	-		10	60	-	50			10
Разом за змістовим модулем 1	180	-	150	-		30	180		150			30

Права і обов'язки аспіранта-практиканта

Аспірант-практикант має право:

- вносити пропозиції щодо вдосконалення освітнього процесу, організації педагогічної практики;
- отримувати консультації керівника практики з усіх питань проведення педагогічної практики;
- мати один день на тиждень для самостійної роботи.

Аспірант-практикант зобов'язаний:

- до початку практики одержати від керівника практики консультації щодо оформлення всіх необхідних документів;
- своєчасно прибути на базу практики;
- сумлінно виконувати завдання педагогічної практики, визначені кафедрою;
- виявляти високу відповідальність, старанність, творчу ініціативу, організованість, дисциплінованість, педагогічний такт;
- вивчити і суворо дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно подати керівнику практики звітну документацію, яку вимагає програма практики;
- взяти участь у роботі підсумкової конференції з практики;
- своєчасно скласти диференційований залік з практики.

Обов'язки керівників педагогічної практики від Університету

Завідувач аспірантури:

- забезпечує організацію, планування, проведення, облік результатів педагогічної практики аспірантів на всіх освітньо-наукових програмах третього рівня вищої освіти очної (денної і вечірньої) і заочної форм здобуття освіти;
- щорічно складає на основі чинних навчальних планів зведений графік проведення практик на всіх освітньо-наукових програмах третього рівня вищої освіти та здійснює контроль за його виконанням;
- складає план організації, проведення та підведення підсумків окремо до практики кожної ОНП і здійснює контроль за його виконанням;
- укладає, веде облік і зберігає договори на проведення практики між Університетом та іншим ЗВО;
- проводить розподіл аспірантів за відповідними кафедрами Університету або іншими ЗВО, готує направлення;
- контролює підготовку проєктів наказів ректора з питань організації практики;
- перед початком практики забезпечує необхідною документацією з практики завідувачів відповідних кафедр, наукових керівників аспірантів, викладачів дисциплін, керівників від баз практики інших ЗВО;

- бере участь у роботі настановних і підсумкових конференцій із питань організації і проведення практики;
- здійснює контроль за керівництвом практикою;
- оформляє та подає до бухгалтерії Університету відомості з погодинної оплати праці керівників педагогічної практики від інших ЗВО, готує проекти наказів;
- на основі звітів кафедр складає звіт з практики по Університету, узагальнює навчально-методичний досвід з організації і проведення практики, вносить пропозиції щодо вдосконалення та усунення недоліків у проведенні практики;
- бере участь у роботі кафедр при обговоренні питань з педагогічної практики аспірантів.

Керівники педагогічної практики аспірантів (наукові керівники аспірантів, викладачі дисциплін):

- проводять організаційне засідання з аспірантами з питань організації і проведення практики;
- забезпечують практикантів необхідною документацією (програмами, щоденниками, індивідуальними завданнями, методичними рекомендаціями тощо);
- контролюють умови праці аспірантів і проводять з ними на місці проходження практики обов'язкові інструктажі з охорони праці й техніки безпеки;
- беруть участь у роботі настановних і підсумкових конференцій з питань організації і проведення практики;
- здійснюють керівництво розробленням індивідуальних планів проходження практики аспірантами, затверджують індивідуальний план роботи; консультують аспірантів у підготовці до лекцій, семінарських і практичних занять, позакласних заходів, затверджують їхні плани-конспекти;
- надають допомогу в науково-дослідній роботі аспірантів;
- обов'язково відвідують заняття і виховні заходи, проведені аспірантами, аналізують та оцінюють їх;
- контролюють ведення аспірантами документації, передбаченої програмою практики;
- перевіряють документацію, подану аспірантом після закінчення практики;
- беруть участь у проведенні заліку з практики, оцінюють роботу практиканта, виставляють у відомість загальну оцінку з практики;
- складають письмовий звіт про хід і результати практики із зауваженнями та пропозиціями щодо подальшого вдосконалення організації практики і подають його завідувачу аспірантури.

Відділ науково-дослідної роботи разом із завідувачами кафедри:

- проводить організаційну зустріч з аспірантами з питань організації і проведення практики;
- у перший день практики ознайомлює аспірантів з наказом ректора про проходження практики, вимогами програми практики тощо;

- контролює умови праці аспірантів і проведення з ними на місці проходження практики обов'язкових інструктажів з охорони праці й техніки безпеки;
- контролює ведення практикантами необхідної документації, передбаченої програмою практики;
- перевіряє і аналізує документацію, подану аспірантом після закінчення практики;
- бере участь у роботі настановних і підсумкових конференцій з питань організації і проведення практики;
- бере участь у проведенні заліку з практики, оцінює роботу практиканта;
- надає пропозиції щодо подальшого вдосконалення організації педагогічної практики аспірантів.

Керівник педагогічної практики аспірантів від іншого ЗВО:

- приймає аспірантів на практику згідно з договором або за індивідуальним листом-направленням;
- надає робочий матеріал і кваліфіковану допомогу для якісного виконання роботи; контролює умови праці аспірантів і проводить з ними обов'язкові інструктажі з охорони праці й техніки безпеки, дотримання правил внутрішнього трудового розпорядку;
- надає можливість аспірантам користуватися технічними засобами, бібліотекою та іншою документацією, необхідною для виконання програми практики;
- не допускає використання практикантів на посадах, що не відповідають програмі практики та майбутньому фаху;
- своєчасно інформує керівників практики від Університету про виявлені порушення аспірантами правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки, дисципліни, невиконання програми практики;
- візує щоденник практики, дає аспіранту характеристику, яка повністю висвітлює якість його роботи за весь період практики.

Система моніторингу педагогічної практики

Наказом ректора про проведення педагогічної практики аспірантів визначаються: термін практики, склад аспірантів для проходження практики, місце проходження практики, керівники практики та відповідальні особи за проведення практики.

Відповідальність за організацію педагогічної практики аспірантів та контроль за її проведенням в Університеті покладається на проректора з наукової роботи.

Загальне навчально-методичне керівництво практикою здійснює відділ науково-дослідної роботи.

Безпосереднє навчально-методичне керівництво, розроблення програми практики забезпечує проєктна група ОНП «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство» та відповідні кафедри Університету під керівництвом завідувачів кафедр.

Організаційні питання практики, її хід і підсумки періодично обговорюються на засіданнях кафедр, вчених рад Університету, засіданнях ректорату.

Поточний контроль діяльності аспірантів під час проходження практики реалізується шляхом відвідування (індивідуальне та разом з іншими аспірантами занять і позааудиторних заходів із подальшим їх обговоренням і аналізом; поточної перевірки розроблених планів-конспектів занять, наочних посібників, сценарію позааудиторного заходу; систематичний контроль виконання практикантом індивідуального плану .

Підсумковий контроль передбачає перевірку керівниками практики звітної документації та оцінювання роботи аспірантів-практикантів.

Під час педагогічної практики заняття аспірантів відвідують також представники кафедр.

Зміст педагогічної практики

Зміст педагогічної практики забезпечує реалізацію її мети та виконання поставлених завдань. Упродовж педагогічної практики розвиваються професійно-методичні вміння здобувачів вищої освіти за третім (освітньо-науковим) рівнем як майбутніх викладачів у процесі виконання ними конкретних практичних завдань, вміння комплексно застосовувати набуті знання з різних дисциплін у реальних умовах освітнього процесу в закладі вищої освіти.

Навчально-методична робота аспіранта у ЗВО

- Ознайомлення з робочою програмою навчальної дисципліни, навчально-методичними комплексами / підручниками, методичними розробками в межах спеціальності.
- Планування та складання планів-конспектів циклу занять (лекція, практичне, семінарське заняття з фахових дисциплін) у межах спеціальності.
- Проведення занять (лекція, практичне, семінарське заняття з фахових дисциплін) у межах спеціальності.
- Відвідування занять викладачів та аспірантів-практикантів.
- Проведення спостережень та аналізу відвіданих занять.
- Проектування та виготовлення допоміжних дидактичних посібників.

Організаційно-виховна робота зі студентами

- Спостереження та аналіз окремих видів позааудиторної роботи, що проводять викладачі кафедри, до якої прикріплений аспірант.
- Планування окремих видів позааудиторної роботи, що відповідають віковим особливостям студентів.
- Підготовка та проведення запланованої позааудиторної роботи.
- Відвідування, проведення спостережень та аналізу позааудиторних заходів, що проводять аспіранти-практиканти.

Науково-дослідна робота аспіранта

- Участь аспірантів у різних видах наукової роботи кафедр, до яких вони прикріплені.
- Вивчення інформаційних ресурсів бібліотек з метою їх використання під час написання дисертаційних робіт та подальшої наукової діяльності.
- Підготовка наукової статті (або тез) за темою дисертаційного дослідження.
- Підготовка доповіді і виступів на методичних семінарах, симпозіумах, наукових конференціях тощо.
- Ознайомлення з провідними науковими школами Університету, діяльністю навчально-наукових центрів, лабораторій, проблемних груп тощо.
- Участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів.
- Участь в організації роботи студентських наукових товариств, гуртків і проблемних груп.

Науково-дослідна складова практики конкретизується для кожного аспіранта залежно від специфіки його дисертаційного дослідження.

Критерії оцінювання навчальних досягнень аспірантів за результатами проходження педагогічної практики

За результатами педагогічної практики аспірантам виставляється оцінка у національній шкалі оцінювання та в системі ЄКТС. При виставленні оцінки беруться до уваги:

1) навчально-методична робота аспіранта як викладача ЗВО (враховується кількість і якість проведених лекційних, практичних, семінарських у межах спеціальності; кількість відвіданих лекційних, практичних, семінарських і участь в їх аналізі; якість поданого плану-конспекту заняття; оцінка діяльності аспіранта викладачем ЗВО);

2) робота аспіранта-практиканта як куратора академічної групи (враховується якість проведеного позааудиторного заходу; кількість відвіданих заходів, участь в їх аналізі; якість поданого сценарію позааудиторного заходу);

3) науково-дослідна робота аспіранта (враховується якість і кількість підготовлених наукових публікацій; участь у наукових конференціях, методичних семінарах, симпозіумах, тощо; участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів; участь в організації роботи студентських наукових товариств, гуртків і проблемних груп).

Оцінка результатів практичної підготовки аспіранта здійснюється за **100-бальною шкалою**:

1) навчально-методична діяльність аспіранта як викладача ЗВО – до **40 балів**;

2) організаційно-виховна діяльність аспіранта-практиканта – до **20 балів**;

3) науково-дослідна діяльність аспіранта – до **40 балів**.

Критерії оцінювання результатів педагогічної практики

№ з/п	Критерії	Макс. к-ть балів	Зміст критеріїв оцінювання	Оцінка в балах
1. Робота аспіранта-практиканта як викладача ЗВО				
1.1.	Навчально-методична робота	40	<p>1. Індивідуальний план аспіранта з навчального аспекту педагогічної практики виконано повністю.</p> <p>2. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти усіх проведених занять, а також записи усіх відвіданих ним занять, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>3. Якість укладених аспірантом планів-конспектів і проведених ним занять висока.</p>	35 – 40
			<p>4. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих занять.</p> <p>5. Аспірант систематично виготовляв допоміжні засоби навчання для лекційних, практичних, семінарських занять у межах спеціальності, виявляючи творчий підхід до їх розробки.</p> <p>6. Аспірант подав звітну документацію у повному обсязі і вчасно.</p>	
			<p>1. Індивідуальний план аспіранта з навчального аспекту педагогічної практики виконано повністю.</p> <p>2. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти усіх проведених занять, а також записи усіх відвіданих ним занять, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>3. Якість укладених аспірантом планів-конспектів і проведених ним занять достатня.</p> <p>4. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих занять.</p> <p>5. Аспірант систематично виготовляв допоміжні засоби навчання для лекційних, практичних, семінарських занять у межах спеціальності, виявляючи у більшості випадків творчий підхід до їх розробки.</p> <p>6. Аспірант подав звітну документацію у повному обсязі і вчасно.</p>	29 – 34

		<p>1. Індивідуальний план аспіранта з навчального аспекту педагогічної практики виконано повністю.</p> <p>2. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти усіх проведених занять, але не має усіх записів відвіданих ним занять, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>3. Якість укладених аспірантом планів-конспектів і проведених ним занять задовільна.</p> <p>4. Аспірант не завжди брав активну участь в аналізі відвіданих занять.</p> <p>5. Аспірант часто виготовляв допоміжні засоби навчання для</p>	23 – 28
		<p>лекційних, практичних, семінарських занять у межах спеціальності, спираючись на зразки.</p> <p>6. Аспірант подав звітну документацію у повному обсязі і вчасно.</p>	
		<p>1. Індивідуальний план аспіранта з навчального аспекту педагогічної практики виконано не в повному обсязі, але не менше, ніж на 75%.</p> <p>2. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти не всіх проведених занять, а також записи не всіх відвіданих ним занять, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>3. Якість укладених аспірантом планів-конспектів і проведених ним занять задовільна.</p> <p>4. Аспірант несистематично брав участь в аналізі відвіданих занять.</p> <p>5. Аспірант за необхідністю виготовляв допоміжні засоби навчання для лекційних, практичних, семінарських занять у межах спеціальності, спираючись на зразки.</p> <p>6. Аспірант подав необхідну звітну документацію вчасно або із запізненням.</p>	17 – 22

		<p>1. Індивідуальний план аспіранта з педагогічної практики виконано в обсязі не менше, ніж на 50%.</p> <p>2. Аспірант має розгорнуті плани-конспекти не всіх проведених ним занять, а також записи не всіх відвіданих ним занять, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>3. Якість укладених аспірантом планів-конспектів і проведених ним занять задовільна.</p> <p>4. Аспірант епізодично брав участь в аналізі відвіданих уроків.</p> <p>5. Аспірант зрідка виготовляв допоміжні засоби навчання для лекційних, практичних, семінарських занять у межах спеціальності, спираючись на</p>	<p>11 – 16</p>
		<p>зразки.</p> <p>6. Аспірант подав усю необхідну документацію з запізненням.</p> <p>1. Індивідуальний план аспіранта з педагогічної практики без поважних причин виконано менше ніж на 50%.</p> <p>2. Аспірант має схематичні плани деяких проведених ним занять, у нього відсутні плани-конспекти та записи відвіданих ним занять, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>3. Якість укладених аспірантом планів-конспектів і проведених ним занять незадовільна.</p> <p>4. Аспірант не брав участь в аналізі відвіданих занять.</p> <p>5. Аспірант зрідка виготовляв допоміжні засоби навчання, спираючись на зразки.</p> <p>6. Аспірант подав звітну документацію не у повному обсязі. Якість документації незадовільна, або задовільна, але подана із запізненням.</p>	<p>менше 10</p>

1.2.	Організаційно-виховна робота	20	<p>1. Аспірант має сценарій та виготовлені ним допоміжні засоби для проведення позааудиторного заходу, а також записи усіх відвіданих ним заходів, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складених аспірантом розробок і проведених ним позааудиторних заходів висока.</p> <p>3. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.</p>	17 – 20
			<p>1. Аспірант має сценарій та виготовлені ним допоміжні засоби для проведення позааудиторного заходу, а також записи усіх відвіданих ним заходів, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складених аспірантом розробок і проведених ним позааудиторних заходів достатня.</p>	13 – 16
			<p>3. Аспірант брав активну участь в аналізі відвіданих позакласних заходів.</p>	
			<p>1. Аспірант має сценарій та виготовлені ним допоміжні засоби для проведення позааудиторного заходу, але не має усіх записів відвіданих ним позааудиторних заходів, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складених аспірантом розробок і проведених ним позааудиторних заходів достатня.</p> <p>3. Аспірант не завжди брав активну участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.</p>	9 – 12

			<p>1. Аспірант має сценарій та виготовлені ним допоміжні засоби для проведення позааудиторних заходів, а також не всі записи відвіданих ним заходів, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складених аспірантом розробок і проведених ним позааудиторних заходів достатня або задовільна.</p> <p>3. Аспірант несистематично брав участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.</p>	3 – 6
			<p>1. Аспірант має сценарій та виготовлені ним допоміжні засоби для проведення позааудиторних заходів, а також не всі записи відвіданих ним заходів, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p> <p>2. Якість складених аспірантом розробок і проведених ним позааудиторних заходів задовільна.</p> <p>3. Аспірант зрідка брав участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.</p>	2
			<p>1. У аспіранта відсутній сценарій позааудиторного заходу та записи відвіданих ним заходів, проведених викладачами, аспірантами-практикантами для здійснення їх аналізу.</p>	0 – 1
			<p>2. Якість складених аспірантом розробок і проведених ним позааудиторних заходів з ІМ незадовільна.</p> <p>3. Аспірант не брав участь в аналізі відвіданих позааудиторних заходів.</p>	
1.3.	Науково-дослідна робота	40	Аспірант виконав дослідницькі завдання у повному обсязі, має підготовлені наукові публікації; брав активну участь у різних видах наукової роботи кафедри, до якої він прикріплений; брав активну участь у наукових конференціях, методичних семінарах; брав активну участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів, у тому числі виступав з доповіддю.	35 – 40

		<p>Аспірант виконав дослідницькі завдання у достатньому обсязі, має підготовлені наукові публікації; брав участь у різних видах наукової роботи кафедри, до якої він прикріплений брав посередню участь у наукових конференціях, методичних семінарах; брав участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів, у тому числі виступав з доповіддю.</p>	29 – 34
		<p>Аспірант виконав дослідницькі завдання у достатньому обсязі, має підготовлені наукові публікації; брав участь у різних видах наукової роботи кафедри, до якої він прикріплений не брав активну участь у наукових конференціях, методичних семінарах; не брав активну участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів, але виступав з доповіддю.</p>	23 – 28
		<p>Аспірант виконав частково дослідницькі завдання, не має підготовлених наукових публікацій; брав участь у різних видах наукової роботи кафедри, до якої він прикріплений брав участь у наукових конференціях,</p>	17 – 22
		<p>методичних семінарах; брав участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів, але виступав з доповіддю.</p>	
		<p>Аспірант виконав частково дослідницькі завдання, не має підготовлених наукових публікацій; брав участь у різних видах наукової роботи кафедри, до якої він прикріплений не брав активну участь у наукових конференціях, методичних семінарах; не брав активну участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів, але виступав з доповіддю.</p>	11 – 16

		Аспірант не виконав дослідницькі завдання, не має підготовлених наукових публікацій; не брав участь у різних видах наукової роботи кафедри, до якої він прикріплений не брав участь у наукових конференціях, методичних семінарах; не брав участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів, не виступав з доповіддю.	менше 10
Разом	100		

Загальна оцінка виставляється керівником практики. Якщо аспірант-практикант отримав оцінку «незадовільно» хоча б за один із компонентів практики, то йому виставляється підсумкова оцінка «незадовільно» за педагогічну практику загалом.

Результати досягнень аспірантів під час педагогічної практики визначаються оцінками: «**відмінно**», «**добре**», «**задовільно**», «**незадовільно**» за національною шкалою оцінювання та відповідною кількістю балів за шкалою ЄКТС.

Сума балів за всі види діяльності під час педпрактики	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	Відмінно
82 – 89	B	Добре
75 – 81	C	Добре
66 – 74	D	Задовільно
60 – 65	E	Задовільно
1 – 59	F	Незадовільно

Підведення підсумків практики

Після закінчення терміну проходження практики аспіранти звітують про виконання програми практики. Форма звітності аспіранта про проходження практики – письмовий звіт.

Письмовий звіт разом із іншими документами, передбаченими програмою (щоденником, характеристикою, планами-конспектами занять, методичними розробками, рецензіями тощо) подається керівникові практики.

Оцінювання результатів практики здійснюється в накопичувальній системі з усіх складників, що визначені у програмі практики, за критеріями, затвердженими в ній. Звіт має містити відомості про базу практики (назва, структура, оснащеність тощо), виконання аспірантом усіх розділів програми практики, висновки та пропозиції, список використаної літератури тощо.

Оформлюється звіт за вимогами, встановленими програмою практики. Звіт з педагогічної практики аспіранти захищають на відповідних кафедрах.

Керівники практики (наукові керівники аспірантів, викладачі дисциплін) виставляють диференційований залік з практики протягом перших шести днів після її завершення. Оцінка за практику за шкалою ЄКТС та за національною шкалою вноситься до заліково-екзаменаційної відомості за підписами керівників практики (згідно з наказом ректора Університету).

Звітна документація всіх аспірантів зберігається на кафедрах, які забезпечують керівництво педагогічною практикою аспірантів, протягом навчання в аспірантурі.

Аспіранту, який у період практики проходив навчання за програмою міжнародної академічної мобільності в іноземному ЗВО-партнері, може бути надано право на перенесення практики наказом ректора на інший термін (межах графіка навчального процесу), якщо інше не було передбачено умовами програми навчання за кордоном.

Аспірант, який не виконав програму практики та / або не склав диференційований залік у визначені терміни без поважних причин, відраховується з Університету.

Аспіранту, який не виконав програму практики з поважних причин, може бути надано право наказом ректора на проходження практики.

Підсумки проведення педагогічної практики обговорюються на засіданнях кафедр, а загальні підсумки практики підбиваються на засіданні вченої ради Університету.

Перелік звітної документації та вимоги до її оформлення:

1. *Загальний звіт.*

Загальний звіт має містити відомості про виконання аспірантами трьох складових змістового модуля програми педагогічної практики. Звіт повинен бути підписаним і оціненим керівником практики та завідувачем кафедри, за якою закріплений та на якій виконує навантаження аспірант.

2. *План-конспект проведеного заняття* (практичного / семінарського), затверджений керівником практики та завідувачем кафедри.

3. *План-конспект проведеного лекційного заняття*, затверджений керівником практики та завідувачем кафедри.

4. *Тези виступів* на методичних / наукових семінарах, конференціях тощо.

5. *Рецензія* на курсову / дипломну роботу студента першого (бакалаврського) або другого (магістерського) рівнів здобуття вищої освіти, або рецензія на тези доповіді студента другого (магістерського) рівня здобуття вищої освіти.

6. *Характеристика аспіранта* за результатами практики, підписана керівником практики та завідувачем кафедри.

Характеристику аспіранта пише керівник практики. Характеристика аспіранта з місця практики дозволяє оцінити його роботу та дізнатися думку потенційного роботодавця про практиканта як майбутнього фахівця.

Додаток 2

Ректорові КНЛУ
проф. Ваську Р. В.
аспіранта (-ки) _____ курсу
кафедри _____
_____ форми здобуття освіти
(денної/вечірньої/заочної)
третій (освітньо-науковий) рівень
спеціальність _____
_____ (код, назва)
освітньо-наукова програма _____
_____ (назва)
яка/який навчається за рахунок коштів
_____ (фізичних та/або юридичних осіб/державного замовлення)
_____ (прізвище, ім'я, по батькові аспіранта)
тел. _____
e-mail: _____

ЗАЯВА

Прошу Вас дозволити мені проходити педагогічну практику в
_____ (назва установи/організації/закладу)
на кафедрі / у відділі _____ (назва)
у період з _____._____. 202__р. по..... 202__р.

Програму практики зобов'язуюсь виконати. З правилами техніки безпеки та охорони праці під час проходження практики ознайомлений (-а) і зобов'язуюсь їх виконувати.

« _____ » _____ 202_ р.

_____ (підпис)

Додаток 3

Ректорові КНЛУ
проф. Ваську Р. В.
аспіранта (-ки) _____ курсу
кафедри _____
_____ форми здобуття освіти
(денної/вечірньої/заочної)
третій (освітньо-науковий) рівень
спеціальність _____
_____ (код, назва)
освітньо-наукова програма _____
_____ (назва)
яка/який навчається за рахунок коштів
_____ (фізичних та/або юридичних осіб/державного замовлення)
_____ (прізвище, ім'я, по батькові аспіранта)
тел. _____
e-mail: _____

ЗАЯВА

Прошу Вас дозволити мені проходити педагогічну практику в
_____ (назва установи/організації/закладу)
на кафедрі / у відділі _____ (назва)
у період з _____._____. 202__р. по..... 202__р.

Програму практики зобов'язуюсь виконати. З правилами техніки безпеки та охорони праці під час проходження практики ознайомлений (-а) і зобов'язуюсь їх виконувати.

Фактична адреса проходження практики: м. _____, вул. _____ № _____, тел. _____.

До заяви додаю 2 примірники договору.

« _____ » _____ 202_ р.

_____ (підпис)

Зразки документації аспіранта-практиканта

ЗАТВЕРДЖУЮ

Керівник педагогічної практики _____

«_____» _____ 20_ р.

І н д и в і д у а л ь н и й п л а н р о б о т и

аспіранта ОНП «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство" Київського національного лінгвістичного університету

(прізвище, ім'я, по батькові)

на період педагогічної практики з _____ до _____ 202_ р.

Навчально-методична та організаційно-виховна робота проводиться у _____ групі / групах факультету _____

Розділ	Зміст роботи	Термін виконання	Відмітка про виконання
I.	Початковий етап педагогічної практики 1. Участь у настановній конференції, у груповій роботі з керівниками практики 2. Знайомство зі студентами групи, з планом роботи куратора. 3. Ознайомлення з робочою програмою навчальної дисципліни / начальних дисциплін у межах спеціальності, підручниками, методичними розробками, з планом роботи викладача навчальних дисциплін професійного спрямування. 4. Складання індивідуального плану та його затвердження.		
II.	Навчально-методична робота 1. Складання тематичного плану циклу занять (лекційних, практичних, семінарських) у межах спеціальності на період педпрактики. 2. Відвідування лекційних, практичних, семінарських занять у межах спеціальності викладачів кафедри, до якої прикріплений аспірант, їх аналіз. 3. Відвідування демонстраційних занять, їх аналіз. 4. Проведення занять (лекційних, практичних, семінарських) у межах спеціальності. 5. Відвідування занять аспірантів-практикантів, їх аналіз. 6. Виготовлення допоміжних засобів навчання.		
III.	Організаційно-виховна робота в студентській академічній групі		

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ознайомлення з системою навчально-виховної роботи на факультеті та в академічній групі (за якою закріплений аспірант). 2. Ознайомлення з системою роботи куратора студентської академічної групи. 3. Вивчення студентів академічної групи (за якою закріплений аспірант). 4. Виконання функцій та обов'язків куратора. 5. Підготовка та проведення виховного заходу. 6. Відвідування виховних заходів, які проводять викладачі, їх аналіз. 7. Відвідування позакласних виховних заходів, які проводять аспіранти-практиканти, їх аналіз. 		
IV.	<p style="text-align: center;">Науково-дослідна робота</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Участь у різних видах наукової роботи кафедри, до якої прикріплений аспірант. 2. Вивчення інформаційних ресурсів бібліотек з метою їх використання під час написання дисертаційних робіт та подальшої наукової діяльності. 3. Підготовка наукової статті (або тез) за темою дисертаційного дослідження. 4. Підготовка доповіді і виступів на методичних семінарах, симпозиумах, наукових конференціях тощо. 5. Ознайомлення з провідними науковими школами Університету, діяльністю навчально-наукових центрів, лабораторій, проблемних груп тощо. 6. Участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів. 7. Участь в організації роботи студентських наукових товариств, гуртків і проблемних груп. 		
V.	<p style="text-align: center;">Заключний етап педагогічної практики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка звітних матеріалів. 2. Участь у підсумкових заходах з педагогічної практики. 		

СХЕМА
звіту аспіранта-практиканта з педагогічної практики

З В І Т

аспіранта ОНП «Філологія у вимірах сьогодення: мовознавство, літературознавство, перекладознавство" Київського національного лінгвістичного університету

(прізвище, ім'я, по батькові)

про практику у _____ групі факультету _____
Керівник практики _____

1. Кількісні результати педагогічної та науково-асистентської практики:

- а) кількість відвіданих занять викладачів (у годинах):
- б) кількість відвіданих занять практикантів (у годинах):
- в) кількість проведених занять (у годинах):
- г) кількість і короткий зміст проведених позааудиторних заходів:
- д) кількість відвіданих позааудиторних заходів: .

2. Початковий етап педагогічної практики:

- участь у конференції;
- знайомство з викладацьким складом кафедри;
- ознайомлення з планом роботи викладача ЗВО, планом виховної роботи куратора академічної групи, знайомство зі студентами.

3. Навчально-методична робота:

- складання тематичного плану із циклу занять (лекційних, практичних, семінарських у межах спеціальності) на період педагогічної практики;
- відвідування занять викладачів кафедри, аспірантів-практикантів, їх аналіз;
- проведення занять (лекційних, практичних, семінарських у межах спеціальності) в закріпленій академічній групі та під час замінів;
- підготовка допоміжних засобів навчання аспірантами-практикантами та їх загальна коротка характеристика;
- аналіз труднощів, з якими стикалися аспіранти під час підготовки й проведення занять.

4. Організаційно-виховна робота зі студентами:

- ознайомлення із системою роботи куратора;
- вивчення студентів групи, за якою закріплений аспірант;
- виконання функцій та обов'язків куратора;
- опис прийомів щодо реалізації виховної спрямованості занять;
- відвідування виховних заходів, проведених викладачами та аспірантами-практикантами, їх коротка загальна характеристика;
- загальна характеристика залікового виховного заходу, аналіз його проведення.

5. Науково-дослідна робота:

- участь у конкретних видах наукової роботи кафедри, до якої прикріплений аспірант;
- вивчення інформаційних ресурсів бібліотек із теми дослідження;
- опис спостережень (експериментів) за темою дослідження;
- участь у підготовці і проведенні конференцій, семінарів, круглих столів молодих учених, студентів та аспірантів;
- назви підготовленої наукової продукції (наукової статті або тез за темою дисертаційного дослідження);

Рекомендовані джерела

1. Артемова Л.В. Педагогіка і методика вищої школи. Київ: Кондор, 2008. 272 с.
2. Білуха М.Т. Методологія наукових досліджень. Київ: АБУ, 2002. 430 с.
3. Вітвицька С.С. Основи педагогіки вищої школи. Київ: Логос, 2003. 221 с.
4. Дичківська І.М. Інноваційні педагогічні технології: навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ : «Академвидав», 2012. 352 с.
5. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєвою. Переклад з англ. Київ: Ленвіт, 2003. 273 с.
6. Коваль Т.І., Сисоєва С.О., Сущенко П.П. Підготовка викладачів вищої школи: інформаційні технології у педагогічній діяльності. Київ: Вид. центр КНЛУ, 2009. 380 с.
7. Майер Н.В. Формування методичної компетентності у майбутніх викладачів французької мови: теорія і практика: Монографія. К.: Вид центр КНЛУ, 2015. 472 с.
8. Майер Н.В., Устименко О.М. Практикум з методики використання сучасних засобів, методів і технологій навчання іноземних мов і культур: навч.-метод. посіб. для самостійної роботи студентів магістратури. Київ: Видавництво Ліра-К, 2018. 224 с.
9. Ніколаєва С.Ю. Основи сучасної методики викладання іноземних мов (схеми і таблиці): навч. посібник. Київ: Ленвіт, 2008. 285 с.
10. Ніколаєва С.Ю., Бориско Н.Ф., Майер Н.В. Методика навчання іноземних мов і культур в європейському контексті у закладах вищої освіти: навчально-методичний посібник для студентів магістратури. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2019. 100 с.
11. Професійно-практична підготовка майбутніх викладачів вищої школи: педагогічна практика, науково-асистентська практика / Укл.: Соловей М.І., Кудіна В.В., Демчук В.С., Майер Н.В., Спіцин Є.С. [Вид. 4-е доп.]. К.: Ленвіт, 2014. 171 с.
12. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: Колективна монографія / С.Ю. Ніколаєва, Г.Е. Борецька, Н.В. Майер, О.М. Устименко, В.В. Черниш та інші; [за ред. С.Ю.Ніколаєвої]. К.: Вид. центр КНЛУ, 2015. 444 с.
13. Тарнопольський О.Б. Методика навчання іншомовної мовленнєвої діяльності у вищому мовному закладі освіти. Дніпропетровськ: ДУЕП, 2005. 246 с.
14. Тарнопольський О.Б., Кабанова М.Р. Методика викладання іноземних мов та їх аспектів у вищій школі: підручник. Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2019. 256 с.
15. Теорія і практика проведення позааудиторної роботи з іноземної мови: сценарії позааудиторних заходів: Колективна монографія. Заг. і наук. ред. Бігич О.Б. К. : Вид. центр КНЛУ, 2016.

16. Фіцула М.М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. [2-е видання, доповнене]. Київ: «Академвидав», 2014. 456 с.
17. Хоружа Л. Л. Етичний розвиток педагога : навч. посіб. Київ : «Академвидав», 2012. 208 с.
18. Common european framework of reference for languages: learning, teaching, assessment. companion volume with new descriptors. Режим доступу: <https://rm.coe.int/cefr-companion-volume-with-new-descriptors-2018/1680787989>
19. Maiier, N. Distance learning technologies in organizing self-study work of students majoring in philology. *Information Technologies and Learning Tools*, 2017, Vol. 59, № 3 [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/1651/1194>
20. Maiier, N., Ustymenko, O. Modern methods and technologies for developing pre-service foreign language and culture teachers' methodological competence. *Advanced Education*, 2018, Issue 10. P. 12–20. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://ae.fl.kpi.ua/article/view/133090>
21. McDonough J., McDonough S. *Research Methods for English Language Teachers*. London: ARNOLD, 1997. 262 p.
22. Morrow K. (ed.) *Insights from the Common European Framework*. Oxford: Oxford University Press, 2004. 143 p.
23. Wallace M. *Action Research for Language Teachers*. Cambridge: Cambridge University Press, 2001. 273 p.

Електронний ресурс навчального призначення

11. Майєр Н.В. «Теорія і практика навчання іноземних мов і культур у закладах вищої освіти» для самостійної роботи студентів з оволодіння методичною компетентністю (другий (магістерський) рівень). Режим доступу до ресурсу: <http://m.knlu.edu.ua/course/view.php?id=214>

Додаткові ресурси

1. Сайт науково-методичного журналу «Іноземні мови» <http://fl.knlu.edu.ua/>
2. Сайт наукового видання «Вісник КНЛУ. Серія «Педагогіка та психологія» <http://visnyk-pedagogy.knlu.edu.ua/>